

Załącznik nr 3

Rola opłaty zastępczej w systemie świadectw efektywności energetycznej

Obowiązek oszczędności energii a opłata zastępcza

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 20 maja 2016 r. *o efektywności energetycznej* (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 711) zwana dalej: *ustawą*, określa krajowy cel oszczędności energii finalnej u odbiorcy końcowego do 2030 roku. Cel ten jest realizowany poprzez system świadectw efektywności energetycznej oraz tzw. środki alternatywne.

System świadectw efektywności energetycznej, potocznie zwany białymi certyfikatami nakłada coroczny obowiązek oszczędności energii na podmioty zobowiązane. W myśl art. 10 ustawy podmiotami zobowiązanymi są m.in. przedsiębiorstwa energetyczne sprzedające energię elektryczną, ciepło sieciowe, gaz ziemny odbiorcom końcowym oraz podmioty paliwowe wprowadzające do obrotu paliwa ciekłe.

Ww. obowiązek może zostać zrealizowany przez podmioty zobowiązane przez:

- zrealizowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego lub
- zrealizowanie programu bezzwrotnych dofinansowań w celu współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego lub
- uzyskanie i przedstawienie do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw efektywności energetycznej.

Możliwe jest uiszczenie przez podmiot zobowiązany **opłaty zastępczej** tylko w ściśle określonych sytuacjach. Podmiot zobowiązany może zrealizować swój obowiązek przez uiszczenie opłaty zastępczej, ale tylko pod warunkiem spełniania przesłanek ustawowych.

Okoliczności w jakich podmiot może zrealizować swój obowiązek opłatą zastępczą określone zostały w art. 11 ust. 3 ustawy:

- jeżeli w transakcjach sesyjnych w ciągu roku kalendarzowego, podmiot nie nabył praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej z uwagi na fakt, że ich cena była wyższa niż wysokość jednostkowej opłaty zastępczej, lub
- z uwagi na niewystarczającą liczbę ofert tych praw majątkowych.

Opłata zastępcza nie stanowi zatem równorzędnego sposobu wypełnienia obowiązku oszczędności energii w stosunku do realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, czy też zakupu białych certyfikatów na TGE. System został zaprojektowany w taki sposób aby opłata

zastępcza była jedynie rozwiązaniem awaryjnym, możliwym do zastosowania tylko w określonej sytuacji.

Wpływy z opłaty zastępczej kierowane są do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który zgodnie z art. 12 ustawy przeznacza te środki na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorców końcowych.

Należy zauważyć, że wpływy z opłaty zastępczej nie są wydatkowane są przez NFOŚiGW w danym roku, którego dotyczył obowiązek i za który wnoszona jest opłata zastępcza. Podkreślenia wymaga fakt, że wydatkowanie środków z opłaty zastępczej wymaga przeprowadzenia przez NFOŚiGW pewnego procesu inwestycyjnego i nie odbywa się automatycznie. W związku z tym środki z opłaty zastępczej nie mogą stanowić ekwiwalentu oszczędności energii za dany rok, tzn. nie można ich traktować jako opcji realizacji celu. Środki z opłaty zastępczej stanowią raczej wsparcie w realizacji celu w całym dziesięcioletnim okresie rozliczeniowym do 2030 roku.

Wysokość obowiązku oszczędności energii do 2030 roku

Dla podmiotów zobowiązanych prowadzących sprzedaż energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła sieciowego obowiązek oszczędności energii finalnej wynosi 1,5% wolumenu rocznej sprzedaży do odbiorców końcowych. Dla podmiotów zobowiązanych wprowadzających paliwa ciepłe do obrotu określono podejście progresywne: w 2021 r. – 0,2%, w 2022 r. – 0,2%, w 2023 – 0,4%, w 2024 – 0,4%, w 2025 – 0,5%, w 2026 – 0,6%, w 2027 – 0,7%, w 2028 – 0,8%, w 2029 – 0,9, w 2030 – 1,0% wolumenu paliw ciekłych wprowadzanych w danym roku do obrotu.

Wysokość obowiązku oszczędności energii uzyskana do 2030 roku powinna wynosić nie mniej niż 5580 tys. ton oleju ekwiwalentnego (toe) nowych średniorocznych oszczędności. Należy zauważyć, że nałożony obowiązek stanowi 68% celu, wynikającego z art. 8 dyrektywy 2023/1791 jaki powinien zostać osiągnięty do 2030 roku w zakresie oszczędności energii finalnej u odbiorcy końcowego.

Poniżej w tabeli zestawiono wysokość średniorocznej wartości oszczędności jaką powinny uzyskać podmioty zobowiązane.

Tabela 1. Średnioroczna wartość nowych oszczędności energii finalnej do osiągnięcia przez podmioty zobowiązane do 2030 roku

Rok	Wysokość obowiązku (ktoe)
2021 - 2022	503
2023 - 2024	552
2025	576
2026	601
2027	625
2028	650
2029	675
2030	699

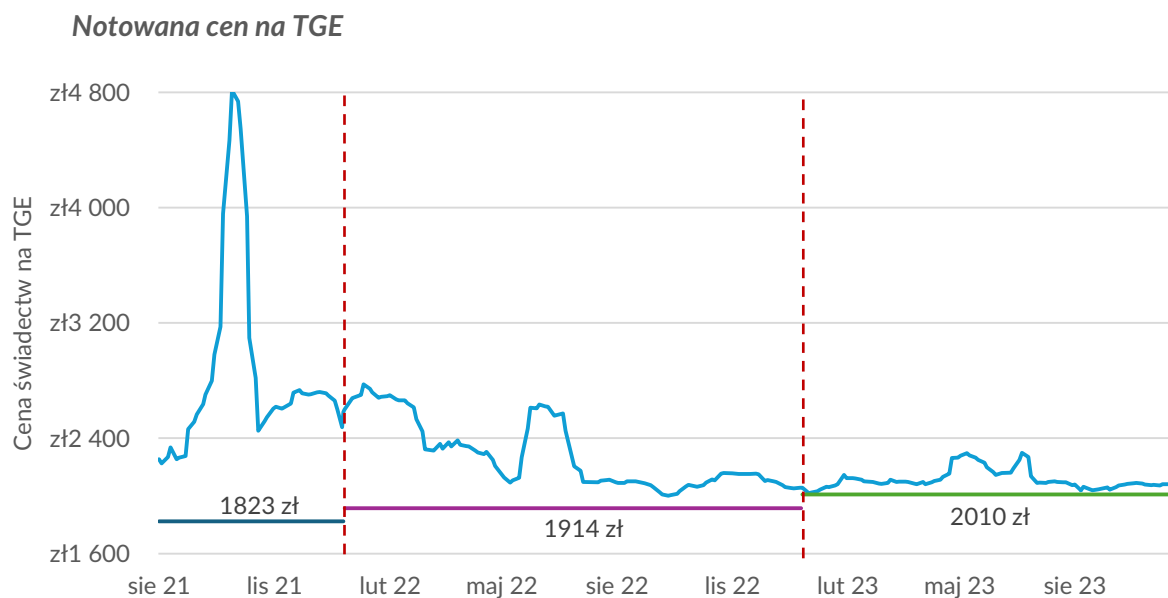
Wysokość opłaty zastępczej zgodnie z ustawą o efektywności energetycznej a cena świadectw na Towarowej Giełdzie Energii

Jednostkowa opłata zastępcza została określona w art. 12 ustawy i wynosiła odpowiednio 1000 zł w 2016 roku oraz 1500 zł w 2017 roku. Od 2018 roku wysokość jednostkowej opłaty zastępczej oraz za każdy kolejny rok zwiększa się o 5% w stosunku do wysokości jednostkowej opłaty zastępczej obowiązującej za rok poprzedni. Tabela poniżej przedstawia, jak zmieni się wysokość opłaty zastępczej do roku 2030.

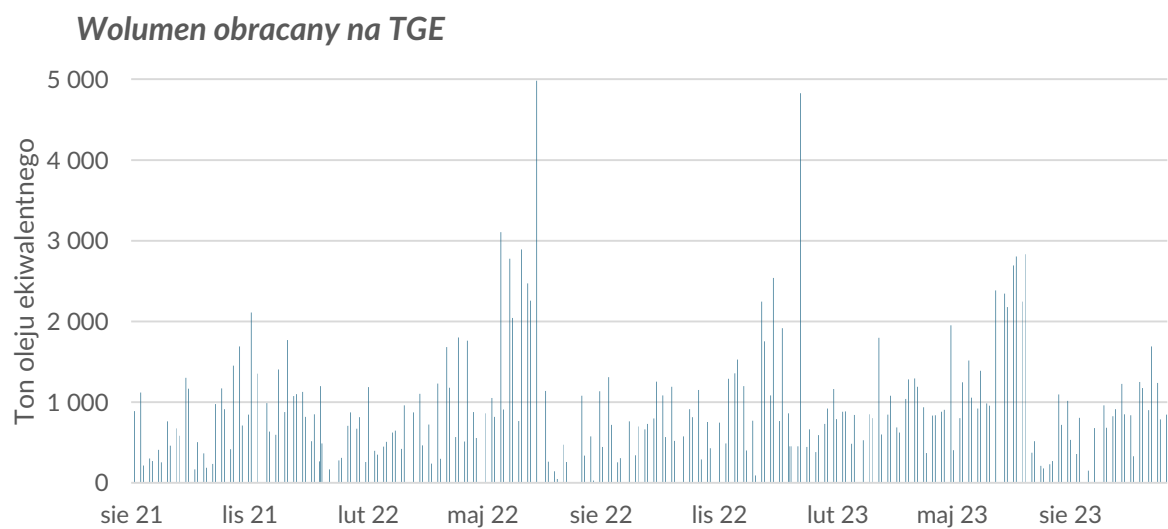
Tabela 2. Wysokość opłaty zastępczej w latach 2017-2023 oraz obliczona wysokość opłaty zastępczej w latach kolejnych na podstawie art. 12 ustawy

Rok	Wysokość opłaty zastępczej
2017	1 500 zł
2018	1 575 zł
2019	1 654 zł
2020	1 736 zł
2021	1 823 zł
2022	1 914 zł
2023	2 010 zł
2024	2 111 zł
2025	2 216 zł
2026	2 327 zł
2027	2 443 zł
2028	2 566 zł
2029	2 694 zł
2030	2 828 zł

Należy zauważyć, że średnia cena świadectwa na Towarowej Giełdzie Energii w okresie ostatnich trzech lat jest wyższa niż wysokość jednostkowej opłaty zastępczej, a drugą kwestią jest fakt, że obracany wolumen jest niewystarczający w celu zakupu świadectw na giełdzie przez podmioty zobowiązane. Wykres 1 jest zestawieniem notowań cen świadectw efektywności energetycznej na TGE, a wykres 2 zestawieniem wysokości wolumenu obracanego na TGE w latach: 2021, 2022 i 2023 roku.

Wykres 1. Zestawienie notowań cen świadectw efektywności energetycznej na TGE w okresie od sierpnia 2021 do sierpnia 2023

Wykres 2. Wolumen ton oleju ekwiwalentnego dostępny na sesjach w okresie od sierpnia 2021 do sierpnia 2023

Z powyższych informacji jednoznacznie wynika, że należy za pomocą m.in. zmian regulacyjnych usprawnić w wielu aspektach system, tak aby docelowo zwiększyć wolumen dostępnych na rynku świadectw efektywności energetycznej. Sytuacja, w której obowiązek oszczędności energii finalnej wynosi 552 ktoe, a największy wolumen na TGE wynosi 5 ktoe wskazuje, że rynek dąży nie do realizowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności

energetycznej, a jedynie do uiszczania opłaty zastępczej. Opłata zastępcza została zaprojektowana jako narzędzie awaryjne, możliwe do zastosowania jedynie w przypadku, gdy podmiot zobowiązany nie będzie miał innej możliwości realizacji obowiązku. Niestety aktualna wysokość opłaty zastępczej zniechęca podmioty zobowiązane do realizacji przedsięwzięć na rzecz poprawy efektywności energetycznej, gdyż uiszczenie opłaty zastępczej jest traktowane jako prostsza i tańsza alternatywa do wypełnienia obowiązku ustawowego. Taki sposób wypełniania obowiązku wypacza ideę systemu świadectw efektywności energetycznej, negatywnie wpływa na rynek środków poprawy efektywności energetycznej. Wysokość opłaty zastępczej jest nieadekwatnie niska w porównaniu do kosztu realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej i tym samym stanowi czynnik zniechęcający do podejmowania działań na rzecz wdrażania efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego.

System świadectw efektywności energetycznej ma na celu zmotywowanie podmiotów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców końcowych, do podjęcia działań inwestycyjnych w zakresie efektywności energetycznej.

Podmioty zobowiązane powinny dążyć do samodzielnej realizacji działań zmierzających do poprawy efektywności energetycznej lub poprzez nabycie praw majątkowych na Towarowej Giełdzie Energii.

W dalszej części opracowania zestawiono dane dotyczące:

- kosztów tony oleju ekwiwalentnego przedsięwzięć na rzecz efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego w wyniku realizacji tzw. środków alternatywnych;
- kosztów tony oleju ekwiwalentnego z przedsięwzięć finansowanych w ramach opłaty zastępczej przez NFOŚiGW.

Koszt oszczędności energii finalnej w ramach środków alternatywnych i opłaty zastępczej

Koszt oszczędności energii finalnej wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, osiągniętej w ramach realizacji środków alternatywnych

Środki alternatywne zostały wprowadzone jako uzupełniający w stosunku do systemu świadectw efektywności energetycznej sposób realizacji krajowego celu oszczędności energii finalnej na 2030 r. Zostały one zdefiniowane w ustawie jako programy i instrumenty służące poprawie efektywności energetycznej, finansowane m. in. z budżetu państwa, z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, budżetu UE oraz środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (ale innych niż te wynikające z opłaty zastępczej) oraz środków 16-stu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Wykaz środków alternatywnych realizowanych w danym roku jest publikowany co roku w obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wykazu programów i instrumentów

finansowych dotyczących przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego. Na potrzeby zliczania oszczędności energii wynikających ze środków alternatywnych ustawa o efektywności energetycznej ustanowiła z dniem 1 stycznia 2022 r. **Centralny Rejestr Oszczędności Energii Finalnej (CROEF)**.

Do rejestru podawane są informacje dotyczące szczegółów przedsięwzięć np. rodzaju przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, sposobie potwierdzenia ilości uzyskanych średniorocznych oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego na rok. W okresie 2022-2024 łącznie przekazano łącznie ponad 200 000 jednostkowych raportów, o łącznej wartości nowych oszczędności energii finalnej 330 ktoe (bez oszczędności wynikających z ulgi termomodernizacyjnej). Poniżej zaprezentowano, jak zmienia się koszt 1 toe uzyskanych oszczędności energii finalnej w podziale na lata na podstawie danych zebranych w Tabeli A (na końcu opracowania). Należy zauważyć, że w rejestrze agregowane są dane nt. przyznanej dotacji (zwrotnej lub bezzwrotnej), która nie jest tożsama z całkowitą wartością inwestycji.

Tabela 3 Wartość uzyskanych oszczędności energii finalnej oraz sumaryczna kwota dofinansowań w danym roku, na podstawie których obliczono cenę za jedną tonę oleju ekwiwalentnego oszczędności^{1,2}

Rok sprawozdawczy	Wartość uzyskanych oszczędności energii finalnej [toe/rok]	Sumaryczna kwota dofinansowania	Średni koszt 1 toe oszczędności energii finalnej
2022	81 691,64	638 789 163,28 zł	7819,52 zł
2023	122 951,60	1 165 722 413,78 zł	9481,15 zł
2024	139 463,50	2 193 390 966,72 zł	15727,34 zł

Źródło: Opracowanie własne. Wykaz oszczędności energii finalnej dla każdego zaraportowanego programu w poszczególnych latach znajduje się w Tabeli A (na końcu opracowania).

Koszt tony oleju ekwiwalentnego oszczędności energii z opłaty zastępczej

Ze sprawozdań NFOŚiGW, o których mowa w art. 12 ust. 6 ustawy, za lata 2013-2020 wynika, że w tym okresie na rachunek NFOŚiGW wpłynęło łącznie **2 008 987 tys. zł** z opłaty zastępczej odpowiadającej wolumenowi 1 588 475,707 toe oszczędności energii finalnej. W tym samym okresie na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej NFOŚiGW wydatkował 1 661 811 tys. zł. Łącznie uzyskano 102 698,745 toe oszczędności energii finalnej.

¹ Dane na podstawie oszczędności energii finalnej zaraportowanej w systemie CROEF nie obejmują oszczędności uzyskanej w wyniku przedsięwzięć zrealizowanych w ramach tzw. ulgi termomodernizacyjnej oraz w ramach środka alternatywnego pn. „Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach”.

² Dane na podstawie oszczędności energii finalnej zaraportowanej w systemie CROEF, powyższe wartości nie uwzględniają roku 2021 z uwagi na fakt, że system obejmował w tym okresie tylko dwa programy: tzw. ulgę termomodernizacyjną oraz Program TERMO.

Tabela 4 Podsumowanie oszczędności energii finalnej uzyskane w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej do 2020 r.

Cel na 2020 r.	Oszczędności uzyskane z wydanych przez Prezesa URE w białych certyfikatów do 2020 r.	Oszczędności z opłaty zastępczej do 2020 r.
3 675 000 toe	2 086 524,293 toe	102 698,745 toe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji NFOŚiGW

Średni koszt tony oleju ekwiwalentnego oszczędności energii finalnej, uzyskanej z przedsięwzięć realizowanych ze środków z opłaty zastępczej wyniósł w latach 2013-2020 ok. 16 tys. zł. Natomiast opłata zastępcza uiszczana przez podmioty zobowiązane w tym okresie była około 10 razy mniejsza od ww. kosztu za tonę oleju ekwiwalentnego oszczędności energii finalnej otrzymanego przez NFOŚiGW.

Wnioski i rekomendacje

Jak pokazano w dwóch powyższych przykładach rzeczywisty koszt oszczędności energii znacząco przewyższa wysokość jednostkowej wartości opłaty zastępczej, jest zbyt niski, by stanowić realną zachętę do inwestowania w efektywność energetyczną. Skutkiem tego jest niewystarczające zaangażowanie firm w ten obszar.

Jak wskazano w tabeli 2 wysokość opłaty zastępczej wzrasta 5% co roku, natomiast z danych uzyskanych z CROEF wynika, że koszt oszczędności energii finalnej wzrósł pomiędzy 2022 a 2023 rokiem o ok. 20%, a 2023 a 2024 aż o 60% Wzrost opłaty zastępczej jest zatem nieproporcjonalny w stosunku do wzrostu rzeczywistego kosztu oszczędności energii ze środków alternatywnych.

Należy dostosować wysokość opłaty zastępczej, aby przywrócić jej rolę w systemie świadectw efektywności energetycznej.

Przy ustalaniu wysokości opłaty zastępczej powinny być brane pod uwagę następujące czynniki:

- średni koszt uzyskania jednej tony oleju ekwiwalentnego oszczędności energii finalnej ze środków alternatywnych,
- średnią cenę świadectw efektywności energetycznej notowanych na transakcjach sesyjnych na rynkach prowadzonych przez giełdę towarową z 12 miesięcy poprzedzających dzień wydania rozporządzenia,
- średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, publikowany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- średnioroczny wskaźnik cen konsumpcyjnych nośników energii, publikowany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,

- konieczność ochrony odbiorców energii oraz paliw przed nadmiernym wzrostem cen energii lub paliw.

Tabela A – Szczegółowe informacje dotyczące programów służących poprawie efektywności energetycznej

			Oszczędność energii finalnej (toe)				Kwota dofinansowania			
Lp.	PROGRAM	Sektor	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
1	"Agroenergia". Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii	gospodarstwa domowe			21,06	15,72			180 165,20 zł	169 473,13 zł
	„Czyste Powietrze”									
2	Część 1) Dla beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		42027,58	73684,20	65330,55		226 528 679,07 zł	489 670 608,53 zł	670 501 437,04 zł
3	Część 2) Dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		16804,14	27417,64	21480,23		159 340 395,63 zł	309 843 525,53 zł	379 303 242,29 zł
4	Część 3) Dla beneficjentów uprawnionych do najwyższego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		68,77	4978,19	20758,33		786 670,53 zł	100 122 200,79 zł	672 374 912,83 zł
5	"Moje Ciepło"	gospodarstwa domowe			194,10	471,79			24 030 268,74 zł	66 858 179,47 zł
	"Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych - pilotaż na terenie województwa dolnośląskiego"									
6	Część 1) Dla osób fizycznych uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		0,33	137,88	0,46		3 562,15 zł	1 864 407,89 zł	5 449,92 zł
7	Część 2) Dla osób fizycznych uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe			30,84				810 323,26 zł	
8	Część 3) Dla wspólnot mieszkaniowych	gospodarstwa domowe			233,14				3 215 560,45 zł	
	"Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych - pilotaż na terenie województwa dolnośląskiego".									

9	Część 1) Dla osób fizycznych uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe			163,18				1 351 125,59 zł	
10	Część 2) Dla osób fizycznych uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe			97,55				1 145 181,87 zł	
11	Część 3) Dla wspólnot mieszkaniowych	gospodarstwa domowe			29,21				420 526,74 zł	
	"Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych – pilotaż".									
12	Część 1) Dla osób fizycznych uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		65,59				484 175,20 zł		
13	Część 2) Dla osób fizycznych uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania	gospodarstwa domowe		18,97				300 049,46 zł		
14	Część 3) Dla wspólnot mieszkaniowych	gospodarstwa domowe		10,28				148 599,54 zł		
15	Dofinansowanie lub dotacja celowa dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w gospodarstwach domowych i wspólnotach mieszkaniowych ³	gospodarstwa domowe		5201,00	6769,70	2506,20		55 683 124,39 zł	80 610 877,53 zł	34 144 704,53 zł
16	Dofinansowanie lub dotacja celowa dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w samorządowych	gospodarstwa domowe			0,30				146 370,00 zł	80 000,00 zł

³ Pełna nazwa: Dofinansowanie lub dotacja celowa dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w gospodarstwach domowych i wspólnotach mieszkaniowych polegających na: 1) wymianie źródeł ciepła lub zakupie i montażu nowego źródła ciepła w celu ogrzewania budynku lub ogrzewania budynku i przygotowania ciepłej wody użytkowej w ramach: a) Programu redukcji niskiej emisji, b) Programu ograniczenia niskiej emisji, c) Programu ograniczania emisji, d) uchwał z zakresu ochrony środowiska – realizowanych na terenie gminy, miasta lub powiatu; 2) termomodernizacji budynków mieszkalnych w zakresie: docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych, fundamentów i wymiany stolarki zewnętrznej – realizowanych w ramach uchwał z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy, miasta lub powiatu

	budynkach użyteczności publicznej ⁴									
17	Grant OZE z Programu TERMO	gospodarstwa domowe			64,22				1 599 515,75 zł	
18	Premia MZG z opcją grantu MZG z Programu TERMO	gospodarstwa domowe			16,14				970 578,44 zł	
19	Premia remontowa z Programu TERMO	gospodarstwa domowe	33,85	732,27	1383,99		242 942,28 zł	7 838 267,41 zł	16 870 377,79 zł	
20	Premia termomodernizacyjna i premia remontowa wypłacane ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów	gospodarstwa domowe	4675,90	6932,52			35 729 635,42 zł	62 740 773,52 zł		
21	Premia termomodernizacyjna z opcją grantu termomodernizacyjnego z Programu TERMO	gospodarstwa domowe	76,86	1711,19	3914,21		454 714,65 zł	15 611 500,52 zł	35 857 526,34 zł	
22	Program "Stop smog" realizowany ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów	gospodarstwa domowe		85,78	274,95	413,99		680 212,17 zł	2 652 076,37 zł	5 245 552,20 zł
23	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	sektor publiczny				129,42				10 591 410,07 zł
24	Ulga termomodernizacyjna wskazana w art. 26h ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	gospodarstwa domowe	221734,00	261121,00			8 319 999 999,99 zł	7 280 000 000,01 zł		
25	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Dziedzina "Ochrona Atmosfery". Priorytet "Poprawa efektywności energetycznej"	sektor publiczny		4,87	0,43	11,09		100 000,00 zł	99 960,00 zł	838 327,35 zł
26	Wojewódzki Fundusz Ochrony	sektor			14,09	96,01			209 673,17 zł	2 631 814,00

⁴ Pełna nazwa: Dofinansowanie lub dotacja celowa dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w samorządowych budynkach użyteczności publicznej polegających na: 1) wymianie źródeł ciepła lub zakupie i montażu nowego źródła ciepła w celu ogrzewania budynku lub ogrzewania budynku i przygotowania ciepłej wody użytkowej, 2) termomodernizacji budynków w zakresie: docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych, fundamentów i wymiany stolarki zewnętrznej – realizowanych w ramach uchwał z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy, miasta lub powiatu

	Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Priorytet II. "Transformacja energetyczna i ochrona powietrza"	publiczny								zł
27	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obszar priorytetowy "Ochrona atmosfery" - 1.1. Wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii	sektor publiczny		1,09				82 850,00 zł		
28	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obszar priorytetowy "Ochrona atmosfery" - 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych	sektor publiczny		3692,56				31 036 113,46 zł		
29	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obszar priorytetowy "Ochrona atmosfery" - 1.5. Termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego	sektor publiczny		431,23				15 096 423,52 zł		
30	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obszar priorytetowy "Ochrona atmosfery".	sektor publiczny			386,85	862,07			23 402 369,59 zł	36 568 045,01 zł
31	Wojewódzki Fundusz Ochrony	sektor		10,10				246 702,00 zł		

	Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Program "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych" ⁵	publiczny								
32	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Priorytet dziedzinowy "Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem". Opracowanie programów ochrony powietrza dla stref, dla których zachodzi taka konieczność, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz realizacja zadań ujętych w tych programach	sektor publiczny		92,14				3 033 529,15 zł		
33	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Priorytet dziedzinowy "Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem". Opracowanie programów ochrony powietrza dla stref, dla których zachodzi taka konieczność, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz realizacja zadań ujętych w tych programach oraz opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej, planów działań	sektor publiczny			27,37	41,64		1 236 044,90 zł	3 395 011,00 zł	

⁵ Pełna nazwa: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Obszar priorytetowy "Ochrona atmosfery". Przedsięwzięcia priorytetowe: 1.1. Wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii; 1.2. Budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie; 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych; 1.5. Termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego; 1.7. Wymiana autobusów komunikacji miejskiej na autobusy zeroemisyjne oraz pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym; 1.9. Budowa infrastruktury ładowania drogowego transportu samochodowego oraz wymiana przez osoby prawne pojazdów samochodowych na pojazdy elektryczne

	na rzecz zrównoważonej energii oraz realizacja zadań ujętych w tych programach									
34	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Program "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza dla podmiotów będących właścicielami, zarządcami budynków użyteczności publicznej oraz podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony przeciwpożarowej" dofinansowywane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w 2023 r.	sektor publiczny				17,93				510 000,00 zł
35	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Finansowanie zadań z zakresu ochrony powietrza ze środków własnych tego Funduszu na podstawie obowiązujących "Zasad finansowania zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie" ⁶	sektor publiczny, transport			31,15	275,63			119 512,19 zł	5 588 905,48 zł
36	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Instrument -	sektor publiczny		227,22	274,39			2 709 859,76 zł	4 120 561,48 zł	

⁶ Pełna nazwa: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Finansowanie zadań z zakresu ochrony powietrza ze środków własnych tego Funduszu na podstawie obowiązujących "Zasad finansowania zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie" w ramach naborów wniosków w trybie ciągłym: 1) likwidacja kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk; 2) instalacje odpylające, odsiarczanie spalin, odazotowanie spalin; 3) wymiana kotłowni bez zmiany paliwa; 4) termomodernizacja; 5) modernizacja oświetlenia w budynkach i oświetlenia ulicznego; 6) likwidacja piecyków gazowych oraz przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; 7) podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, w tym geotermii; 8) inne zadania służące ochronie środowiska (wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką ochrony środowiska)

	dofinansowanie w dziedzinie ochrony powietrza ⁷									
37	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Konkurs "Małopolskie Remizy 2021"	sektor publiczny		5,65				80 644,92 zł		
38	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Konkurs "Małopolskie Remizy 2022"	sektor publiczny			45,68				192 044,86 zł	
39	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Program "Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa – MIRS"	sektor publiczny		0,86	1,39			39 598,00 zł	48 715,00 zł	
40	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Program "Małopolskie Remizy". ⁸	sektor publiczny				1,31				88 000,00 zł
41	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Instrument bezzwrotny - dofinansowania w formie dotacji i przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych na termomodernizację budynków i modernizację kotłowni	sektor publiczny		52,47	82,98	5,00		806 241,76 zł	417 000,00 zł	107 000,00 zł
42	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Instrument zwrotny -	sektor publiczny		104,85	547,74	299,83		1 039 461,52 zł	10 601 352,74 zł	6 072 812,03 zł

⁷ Pełna nazwa: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Instrument - dofinansowanie w dziedzinie ochrony powietrza następujących przedsięwzięć: 1) likwidacja kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk; 2) instalacje odpylające, odsiarczanie spalin, odazotowanie spalin; 3) wymiana kotłowni bez zmiany paliwa; 4) termomodernizacja; 5) modernizacja oświetlenia w budynkach i oświetlenia ulicznego; 6) likwidacja piecyków gazowych oraz przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; 7) podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, w tym geotermii; 8) inne zadania służące ochronie środowiska

⁸ Pełna nazwa: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Program "Małopolskie Remizy". Finansowanie zadań z zakresu ochrony powietrza w remizach strażackich z terenu województwa małopolskiego (termomodernizacja, modernizacja kotłowni i modernizacja oświetlenia) ze środków własnych tego Funduszu na podstawie obowiązujących "Zasad finansowania zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie" oraz tego Programu w ramach naboru konkursowego

	w formie pożyczek na termomodernizację budynków, modernizację kotłowni i wymianę oświetlenia									
43	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Program priorytetowy "EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego"	sektor publiczny		6,04	20,761	423,62		232 670,00 zł	525 186,00 zł	18 483 411,05 zł
44	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Program priorytetowy "EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery"	sektor publiczny		18,84	82,82	5764,00		1 030 210,10 zł	2 246 933,00 zł	10 330 982,00 zł
45	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Program priorytetowy "Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery"	sektor publiczny		436,06	1028,35	5335,23		7 719 116,00 zł	7 492 111,00 zł	20 116 312,70 zł
46	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Obszar Priorytetowy 2. "Jakość powietrza". Przedsięwzięcia priorytetowe: 1) Budownictwo energooszczędne; 2) Poprawa efektywności	sektor publiczny			14,07	173,61			807 823,65 zł	3 201 312,51 zł

	energetycznej, w tym oświetlenie LED; 3) Ograniczenie lub likwidacja niskiej emisji									
47	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Obszar Priorytetowy 2. "Jakość powietrza. Poprawa efektywności energetycznej, w tym oświetlenie LED"	sektor publiczny		4,68				419 500,00 zł		
48	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Program dotacyjny "Jakość powietrza - Mała termomodernizacja".	sektor publiczny		4,53	0,44	4,05		84 558,94 zł	99 000,00 zł	187 800,00 zł
49	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Pożyczki lub dotacje w ramach Priorytetu I "Ochrona atmosfery" przeznaczone na realizację przedsięwzięć związanych z oszczędnością energii finalnej	sektor publiczny			84,85				3 029 824,31 zł	
50	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Pożyczki, dotacje lub dedykowane programy w ramach Priorytetu I "Ochrona atmosfery" przeznaczone na realizację przedsięwzięć związanych z oszczędnością energii finalnej	sektor publiczny				78,73				2 921 809,86 zł
51	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Priorytet I. "Ochrona atmosfery. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i	sektor publiczny		458,06				7 249 695,82 zł		

	pyłowych do powietrza, w tym gazów cieplarnianych” ⁹									
52	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Lista przedsięwzięć priorytetowych: III. "Efektywność energetyczna i ochrona powietrza"	sektor publiczny			241,05				12 406 767,33 zł	
53	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Lista przedsięwzięć priorytetowych: III. "Efektywność energetyczna i ochrona powietrza". Dofinansowanie w formie pożyczki w całości na przedsięwzięcia w zakresie efektywności energetycznej i ochrony powietrza realizowane na terenie województwa wielkopolskiego	sektor publiczny		80,46				2 185 703,20 zł		
54	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Obszar priorytetowy "Poprawa jakości powietrza - zwiększanie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii"	sektor publiczny		28,84				847 865,84 zł		
55	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Obszar priorytetowy "Poprawa jakości powietrza ograniczenie emisji	sektor publiczny		186,65				2 761 280,14 zł		

⁹ Pełna nazwa: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Priorytet I. "Ochrona atmosfery. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, w tym gazów cieplarnianych", m.in. poprzez: 1) modernizację systemów wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej; 2) ograniczenie zużycia energii elektrycznej m.in. poprzez modernizację oświetlenia ulicznego, modernizację instalacji grzewczych i klimatyzacji - szczególnie z odzyskiem ciepła, zakup i montaż elektrooszczędnych maszyn i urządzeń; 3) budowę i modernizację źródeł ciepła i systemów ciepłych; 4) wprowadzanie mniej uciążliwych dla środowiska nośników energii oraz wykorzystywanie paliw alternatywnych; 5) wprowadzanie mniej uciążliwych dla środowiska technologii spalania; 6) ograniczenie zużycia ciepła poprzez termomodernizację; 7) ograniczenie emisji nieorganizowanej; 8) wspieranie ekologicznych form transportu

	zanieczyszczeń do powietrza i wzrost efektywności energetycznej budynków"									
56	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Obszar priorytetowy "Poprawa jakości powietrza". Przedsięwzięcia priorytetowe: 1) ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wzrost efektywności energetycznej budynków; 2) zwiększanie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	sektor publiczny			747,51	1186,80			7 438 091,82 zł	4 969 673,44 zł
57	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Obszar priorytetowy "Transformacja energetyczna gospodarki - niskoemisyjna gospodarka efektywnie korzystająca z odnawialnych źródeł energii"	sektor publiczny		5,31				137 433,28 zł		
58	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Obszar priorytetowy "Transformacja energetyczna gospodarki". Przedsięwzięcia priorytetowe: 1) niskoemisyjna gospodarka efektywnie korzystająca z odnawialnych źródeł energii; 2) wykorzystanie odpadów na cele energetyczne; 3) ekoinnowacje	sektor publiczny			63,79	72,24			2 736 750,00 zł	3 431 615,00 zł
59	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Pożyczki i dotacje	sektor publiczny, transport			237,82	227,16			6 623 705,52 zł	12 020 392,79 zł

	dla podmiotów. Priorytety dziedzinowe: "Ochrona powietrza" i "Odnawialne źródła energii"									
60	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Program "Ekoklimat - woda, powietrze, ziemia"	sektor publiczny		66,48	77,54	90,30		3 137 745,04 zł	5 814 331,05 zł	6 656 720,32 zł
61	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Program "EkoStrażak 2021"	sektor publiczny		18,36				503 708,78 zł		
62	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Program "EkoStrażak 2022"	sektor publiczny			7,49				54 500,00 zł	
63	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Program "EkoStrażak 2023"	sektor publiczny				22,22				876 419,50 zł
64	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Program "Modernizacja oświetlenia oraz wymiana źródeł ciepła"	sektor publiczny				405,29				26 358 239,98 zł
65	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Program "Modernizacja oświetlenia"	sektor publiczny			173,30				8 065 031,95 zł	
66	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Program "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych"	sektor publiczny			54,86	64,84			1 387 067,35 zł	2 006 995,40 zł
67	Wojewódzki Fundusz Ochrony	sektor		66,30				986 520,48 zł		

	Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Program "Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierających działalność ochotniczych straży pożarnych"	publiczny								
68	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Program "Zadania z zakresu ochrony powietrza"	sektor publiczny		136,71	1,18	182,46		5 598 836,45 zł	852 766,00 zł	12 344 087,08 zł
69	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. Priorytet dziedzinowy "Ochrona atmosfery"	sektor publiczny				0,09				2 810 219,45 zł
70	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pożyczki lub dotacje na działania związane z poprawą efektywności energetycznej wpisujące się w listę przedsięwzięć priorytetowych na dany rok obejmujące np. następujące przedsięwzięcia: termomodernizacja budynków, modernizacja lub wymiana oświetlenia wewnętrznego lub zewnętrznego, lokalnych sieci ciepłowniczych i lokalnych źródeł ciepła, podniesienie efektywności gospodarowania energią m.in. poprzez ograniczanie strat podczas przesyłania i dystrybucji energii	sektor publiczny		91,24	365,66			1 672 002,12 zł	2 772 973,48 zł	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z centralnego rejestru oszczędności energii finalnej

